eſſe perſiſibili⁹: ſicut nec in his q̇ occultū q̄rūt intellectū in eis.

Sequūtur autoritates. q̄. li. de anima ariſtotelis

Triplex eſt ſubſtātia reꝝ ſcz materia forma ꝛ ꝯpoſitum.

Materia eſt potentia: forma vero actus

Duplex eſt actus ſcz primus ꝛ ſcd̄s. Primus vt ſcientia. Secundus vt ſpeculari ſ̄m ſcientiam

Naturalia ſunt principia artificialium

Aīa eſt act⁹ corpis organici phiſici vitā hn̄tis in poēa ſcz ad opera vite

Aīa eſt ſubā. i. forma ſubālis corpis

Nō oportet q̄rere vtꝝ ex aīa ꝛ corpe fiat vnū ꝛ vl'ter ex materia ꝛ forma

Si ocul⁹ eſſet aīal viſus eſſet vtiq꞉ aīa ei⁹

Animatum differt ab inanimato in viuendo

Viuere dicit̄ q̄druppliciter. ſ. vegetare: ſentire: intelligere ꝛ mouere ſ̄m locū. et ſi vnū iſtoꝝ alicui ineſt hoc dicit̄ viuere.

Anima mouet corp⁹ ad omnem differentiam poſitionis ſcz ſurſum deorſum: ſiniſtrorſum: dextrorſum: ante ꝛ retro

Animal eſt animal propter ſenſum tactus

Anima eſt principiū quo primo ꝛ principaliter viuimus intelligimus ſentimus ꝛ mouemur ſ̄m locum.

Quatuor ſunt potētie aīe principales. ſcz vegetatīa ſenſitiua ꝛ ſ̄m locū motīa ꝛ intellectiua. he ſic ſe hn̄t ad inuicez q꞉ vegetatiua p̄t eē abſq꞉ ſenſitīa vt pꝫ ī plātis ꝛ nō ecōuerſo: ꝛ ſenſitiua ſine motiua ſ̄m locū manet: vt pꝫ in q̇buſdā aīalib⁹ ꝯchilibus ꝛ nō ecōuerſo: ꝛ tā ſ̄m locū motiua q̄ꝫ ſenſitiua pn̄t eſſe ſine intellectiua vt patet in animalibus brutis ꝛ nō ecōuerſo.

In plātis eſt vna anima in actu ſed multe in potentia. ꝛ ideo partes eorum abſciſe viuūt

Intellect⁹ ſepat̄ ab alijs potētijs aīe ſ. ēꝑpetuū a corruptibili

Non ſolum ſcimus ſcientia ſed etiam anima: ꝛ etiam nō ſolū ſanamur ſanitate ſed ſanamur corpore

Unde nō ſolum oīs ꝯparatio dependet a forma ſed etiā depēdet a materia. principalius tamen dependet a forma

Actus actiuoꝝ ſunt in patiente prediſpoſito. Potentie cognoſcuntur per actus: actus vero ꝑ obiecta

Naturaliſſimū em̄ opꝰ eſt ī oīb⁹ viuētib⁹ q̄cūq꞉ ꝑfecta ſunt ꝛ nō orbata ꝛ q̄ generatōez nō hn̄t ſpōtaneam generare ſibi ſi

mile vt eſſe diuinū ⁊ immortale participāt ſm id qđ poſſunt.

Nihil de numero corruptibiliū contingit idem numero manere: ſemꝑ tñ pt vnū ꝑmanere in ſpecie per generationem.

Scientia eſt vniuerſalium.

Uniuerſalia ſunt in aīa. ſed particularia ſunt extra animam.

Aīa intelligit qñ vult: ſꝫ nō ſentit qñ vult: qꝛ obiectū intellectꝰ eſt in aīa vt vlē. obiectū ſenſus eſt extra aīam vt particulare

Duplex eſt ſenſibile ſcꝫ ꝑ ſe ⁊ ꝑ accñs. ꝑ accñs vt aliq̄ ſubſtantia ꝑticularis: vt darij filiꝰ. Senſibile ꝑ ſe eſt duplex ſcꝫ cōe et ꝓpriū. Coīa ſenſibilia ſunt quinqꝫ: ſcꝫ magnitudo: motꝰ: q̇es: numerus: ⁊ figura. Sed ꝓprium eſt qđ per ſe ſentitur ab vno ſenſu: vt color a viſu et ſic de ſingulis.

Quinqꝫ ſunt ſenſus. ſcꝫ viſus: auditꝰ: odoratꝰ: tactꝰ ⁊ guſtus

Senſus non decipitur circa proprium obiectum.

Color eſt viſibilis per ſe: lumen eſt actus dyaphoni ſm qđ dyaphonum.

Dyaphonum eſt aliqđ corpus ꝑſpicuū vt aer ⁊ aqua ⁊ corpꝰ celeſte. lumen nec eſt corpus nec eſt fluxus corporis.

Impoſſibile eſt duo corpora eſſe in eodem loco

Illuminatio nō fit ſucceſſiue ⁊ in tempꝫ: ſed fit in inſtanti

Tenebra eſt priuatio luminis

Color non eſt viſibilis ſine lumine.

Sēſibile poſitum extra ſenſum non facit ſenſationem

Sonꝰ cauſat̄ ex colliſione corpoꝝ aerē violenter frangentiū

Echo eſt ſonꝰ ſcđario factꝰ ex repcuſſione ſoni prius facti.

Uox eſt ſonus animati tm̄.

Uox eſt repercuſſio aeris inſpirati ad vocalem artheream cū ymagine ſignificandi

Inanimatum nullum vocat

Lingue congruunt duo officia ſeu opera nature ſcilicꝫ in guſtum ⁊ loquelam

Hō praue odorat ⁊ odoratū habet p̄ciorem multis animalibus: ſimiliter ⁊ guſtū: ſed tactū certiorem omnibus aīalibus.

Anima eſt cauſa corporis viuentis in genere triplicis cauſe: ſcꝫ formalis finalis ⁊ efficientis.

Duplex eſt finis. ſ. finis grā cuiꝰ: ⁊ finis grā quo. i. finis itra et

finis extra
Nihil proprie nutritur naturaliter niſi vinum
Tres ſunt potentie anime vegetatiue ſcꝫ nutritiua augmen-
tatiua ⁊ generatiua
Radices in plantis ſimiles ſunt oribus in animalibus: quia
ambo nutrimentum ſuſcipiunt
Ignis augmentatur in infinitum quouſqꝫ fuerit combuſtibile.
Omnium natura conſtantium poſitus eſt terminus: ⁊ ratio
magnitudinis ⁊ augmenti
Alimentum ante decoctionem eſt contrarium ⁊ diſſimile ali
to. ſed poſt decoctionem erit ſibi ſimile
Neceſſe eſt omne viuens quãdiu viuit nutriri
Nihil generat ſeipſum ſed ſaluat
Agens ⁊ patiens in principio ſunt diſſimilia: in fine vero ſilia.
Duplex eſt potentia: ſcꝫ ꝓpinqua ⁊ remota. ſiue potẽtia ꝯiun
cta actui ⁊ diſtans ab actu. Remota vt puer dicitur habere po
tentiam militandi. Propinqua vt homo adultus.
Omnia appellare a fine iuſtum eſt.
Paſſio dicitur dupliciter Uno mõ capitur pro trãſmutatõe qua
dam que fit cũ abiectiõe ꝯtrarij: ⁊ illa dicitur paſſio ꝓprie dicta.
Alio modo idem eſt ꝙ ſalus ⁊ perfectio alicuius in potentia
ab aliquo quod nõ eſt in actu. ⁊ illa dicitur paſſio methapho
rice: vt eſt ſentire intelligere ⁊ ſic de alijs
Scientia eſt vniuerſalium
Guſtum ⁊ tactum habemus certiorem omnibus animalibꝰ
vnde nullũ animal precellit hominez in guſtando ⁊ tangẽdo
Homo eſt prudentiſſimum animal.
Molles carne mente aptos dicimus: duros vero ineptos.
Nihil eſt guſtabile ſine humido.
Caro nõ eſt mediũ tactus ſed aliquid circa carnẽ ſicut neruus.
Mediũ ꝯpatũ ad vnũ extremoꝝ hꝫ rõnem alteriꝰ extremi
Omnis ſenſus eſt ſuſceptiuus omniuꝫ ſpecieꝝ ſenſibiliũ ſine
materia. ſicut cera ſuſcipit figuram ſigilli auri ſine auro
Excellens ſenſibile corrumpit ſenſum
Abeuntibus ſenſibilibus remanet ſpecies in fantaſia
Non eſt neceſſe omne mouens moueri

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Senſus cõmunis eſt potẽtia aīe que diſcernit ſenſibilia diuer
ſorum ſenſuũ in vno ⁊ eodẽ tpe ſicut dulce ⁊ album in lacte
Sicut dicit homerus talis eſt intellectus in hominibus ter=
renis qualem inducit pater filiorum deorumqꝫ id eſt ſol
Deceptio ⁊ ignorantia magꝭ ꝓprie eſt in animalibus q̃ȝ ſcien=
tia. quia in ipſis magis pficitur ignorantia q̃ȝ ſcientia
Eadem eſt ſcientia ↄtrariorum. ⸢ multa agunt ⁊ patiunt
Fantaſia eſt motus factus a ſenſu ẜm actũ. ẜm quẽ animalia
Cõmenta. Anima eſt ſubſtantia ⁊ non accidens.
Subſtantia eſt dignior omni accidente.
Forme ſbãlis eq̃uoce eẽ in ſubiecto dñr. qꝛ ſubiectũ forme ſub
ſtantialis eſt ens in potẽa qd nõ eſt in actu niſi p formã. ſꝫ ſubie
ctũ accñtꝭ eſt aliqd exñs in actu. ſ. ↄpoſitũ ex materia ⁊ forma
Unde habemus q omne qd aduenit enti in actu eſt accidens
Compoſitũ ex forma ⁊ materia nõ dicit niſi qꝛ forma eſt vna.
Forma rerum artificialium ſunt accidentia.
Indiuiduum non eſt niſi p formam ſuam
Corpa celeſtia nõ hñt de ꝟtutibꝰ aīe niſi intellcm̃ ⁊ deſideriũ
Sollicitudo diua cũ nõ potuit facere vnũ indiuiduũ nũero
ſp pmanere miſta eſt ei dando ſibi ꝟtutẽ p quã ſp pt pmanere
Omñe ens naturale deſiderat pmanentiã eternã Vide in ſpẽ
Natura ſemp agit ꝓpter aliquid tanq̃ȝ ꝓpter finem
Diuerſitas formarum eſt cauſa diuerſitatis materiarum
Omne recipiens debet eſſe denudatum a natura recepti.
Lux nõ reqrit in vidẽdo ꝓpter ipos colores. ſꝫ ꝓpter ipm diã
De exẽplo nõ requirit verificatio ſed manifeſtatio L pbonũ
Stelle non vident de die ꝓpter maius lumen ſolis
Homo boni tactus ſp eſt diſcretus ſic etiã eſt de alijs ſenſibꝰ
Odor eſt in medio non formaliter. ſed intentionaliter.
Vultures ⁊ tigrides venerunt ad loca prelij ꝓpter odorẽ qui
accidit in terra grecorum a quingentis miliaribus
Albertus Clade facta in terra grecoꝝ venerũt vultu
res ⁊ tigrides a quingentꝭ miliaribus ad cadauera mortuoꝝ
Commen. Locus eſt ſimilis ⁊ equalis locato
Senſus ſp dicit veꝝ nõ in vniuerſalibus ſed in ꝓprijs. ſed in
tellectus ſemp dicit veꝝ in vniuerſalibus. non autem in ꝓprijs

Themiſtius Omnia artificialia habent rōez acciden-
tis reſpectu naturalium
Quibuſcūq3 de nūero mortaliū natura dedit intellectu3. his
pmiſit ſinglas poñas ī miſteriū ītellect⁹. Sēſus ñ decipit cir
ca ſuū ſenſibile ꝓpriū ꝑuatis trib⁹ ꝯditōib⁹ q̄ ſūt debita diſpō
medij: debita diſpoſitio organi: ⁊ debita obiecti diſtantia
Ea que ſcim⁹ ſunt minima reſpectu eoꝝ que ignoramus.
Sequūtur autoritates .iij. libri de anima
Intellect⁹ eſt ꝑs aīe Intelligere eſt pati ſ intelligibilia
Sicut ſe h3 ſenſus ad ſenſibilia. ſic ſe h3 intellectus ad
Intellect⁹ poſſibil' nihil ē ī actu ꝺ nūero entiū añq̄3 ītelligit ea
Intellect⁹ nō h3 organū in corꝑe. ſ3 ē ab oī organo corꝑali ſe
Aīa intellectiua eſt ſpēꝝ intelligibiliū loc⁹ ꝑparatus
Intellectus cum intelligit valde intelligibilia non minus in-
telligit imo magis
Intellectus cū intellexerit alia poteſt ſeipſum intelligere
In oīb⁹ hūtibus formā in materia differt res ⁊ rei eſſe
Entia ſiue quidditas rei eſt propriū obiectum intellectus
Intellectus eſt ſimplex impaſſibilis ⁊ immixtus.
Intellect⁹ poſſibilis eſt primo tanq̄3 tabula raſa in qua nihil
eſt depictum: poſſibilis tñ depingi.
Intellect⁹ noſter intelligit ſe ſicut alia ꝑ ſpēs aliarum
In ſeparatis a materia idem eſt intelligens ⁊ intellectum.
Sicut i oīm reꝝ natura ē aliq̄d qꝺ p̄t primo fieri ⁊ facere oīa
illi⁹ generis. ſic etiā in aīa ē ncc̄e hec duo eſſe: vnū. ſ. qꝺ p̄t fieri
oīa itelligibilia ⁊ recipe ea. ⁊ hoc eſt intellect⁹ paſſibilis. aliud
vero q̄ p̄t facere oīa intelligibilia: ⁊ hoc eſt intellect⁹ agēs Vñ
duplex eſt poña aīe intellectiue. ſ. agēs ⁊ paſſibilis. Intellect⁹
agēs eſt ſicut lumen. q2 lumē facit colores in poña actu viſibi-
les. ſic intellect⁹ agēs poña intelligibilia facit actu ītelligibilia
Agens eſt nobilius ⁊ honorabilius paſſo ⁊ forma materia.
Intellectus eſt immortalis ⁊ perpetuus.
Duplex ē operatio intellect⁹ Vna que dicit' ſimpliciū termino-
rū apprehenſio. Alia ſimpliciū terminoꝝ apprehenſoꝝ ꝯpo-
ſitio ⁊ diuiſio: ſub q̄ ꝯprehendit' tertia ſc3 rōcinatio remota
Priuatio cognoſcitur per habitum

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf